

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยประเภทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทความคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีวิชัย เขต 3 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายคือ

1. เพื่อศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทความคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีวิชัย เขต 3 โดยภาพรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารและครู
3. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคาดหวังระหว่างผู้บริหารและครู
4. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ทั้งผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน
5. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะเกี่ยวกับบทบาทตามความคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ทั้งผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน
6. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวัง

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์เขต 3 มีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครูมีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคาดหวังแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน
4. ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคาดหวังแตกต่างกัน
5. ทั้งผู้บริหารและครูมีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการกำหนดขอบเขตของการวิจัย ประกอบด้วยบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 2656 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร จำนวน 256 คน ครู จำนวน 2,400 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ R.V.Krejcie และ D.W.Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ ผู้บริหารได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 155 คน ครูได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 331 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 486 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแสดงทัศนคติของ ผู้บริหารและครู แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และขนาดของโรงเรียน ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดค่าความมากน้อยของบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังไว้ตามเกณฑ์ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ การหาความเที่ยงตรง (Validity) เมื่อสร้างแบบสอบถามแล้วเสร็จ และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย นายสมชาย กระจายศรี ตำแหน่ง

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 นายเสมา วงษา ตำแหน่งผู้อำนวยการ
โรงเรียนบ้านตรวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 นายชู จุดโค ตำแหน่งผู้อำนวยการ
โรงเรียนบ้านขุทองยางภิรมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 การหาอำนาจจำแนก
เป็นรายข้อ นำแบบสอบถามไปทดลอง Try Out ผู้บริหารและครู โดยใช้ t -test ซึ่งทดลองใช้กับ
ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 30 คน
การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ไปหาค่า
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธี Coefficient Alpha ของ Cronbach

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ ตรวจสอบให้
คะแนนแบบสอบถามแต่ละฉบับ แล้ววิเคราะห์ เพื่อหาค่าสถิติ หาค่าความถี่และค่าร้อยละ
จากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 คือสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตรวจสอบให้คะแนนแบบ
สอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งมี 5 ระดับ โดยกำหนดค่าความมากน้อยของบทบาทที่ปฏิบัติจริง
และบทบาทตามความคาดหวังไว้ตามเกณฑ์ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
หาค่าเฉลี่ยของคะแนนในการปฏิบัติจริงและตามความคาดหวัง การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
แบบสอบถามตอนที่ 2 โดยรวมทุกด้าน รายด้าน และรายข้อ เพื่อหาการกระจายของความคิดเห็น
เปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารและครูตามระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวัง
ของผู้บริหารและครู โดยใช้การทดสอบค่าที (t -test) แบบ Independent Samples Test
เปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังของผู้บริหาร โรงเรียน
3 กลุ่ม ตามขนาดของโรงเรียน และเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาท
ตามความคาดหวังของครูในโรงเรียน 3 กลุ่ม ตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความ
แปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูสูงสุดเป็นเพศชาย (ร้อยละ 98.97) รองลงมา ผู้บริหาร
และครูเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 1.03) วุฒิกิจการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 87.03) น้อยที่สุด
ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 3.50) ตำแหน่งสูงสุดเป็นครู (ร้อยละ 68.10) รองลงมาผู้บริหาร
(ร้อยละ 31.90) ประสบการณ์ทำงานสูงสุด 11-20 ปี (ร้อยละ 43.42) น้อยที่สุด 1-10 ปี (ร้อยละ
22.01) ขนาดโรงเรียนมากที่สุดขนาดกลาง (ร้อยละ 54.94) น้อยที่สุดขนาดใหญ่ (ร้อยละ 34.60)

ตอนที่ 2 จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาคุณภาพที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 มีข้อคิดพอสรูปผลได้ดังนี้

1. ระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าระดับของบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา และด้านห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบทัศนะเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารและครู โดยภาพรวมทุกด้านและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. ผลการเปรียบเทียบทัศนะเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการตามความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารและครู โดยภาพรวมทุกด้านและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
4. ผลการเปรียบเทียบทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ทั้งผู้บริหารและครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมทุกด้านและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
5. ผลการเปรียบเทียบทัศนะเกี่ยวกับบทบาทตามความคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ทั้งผู้บริหารและครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมทุกด้าน และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
6. การเปรียบเทียบทัศนะของทั้งผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวัง โดยภาพรวมทุกด้านและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับของบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมเกือบทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการวัดผลและประเมินผล

ถวิล เกียรติยศ (2536 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความคาดหวังเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงและความคาดหวังของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้านยกเว้น ด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนปฏิบัติ ในระดับน้อยและสอดคล้องกับ สราวุธ นาคค้อย (2539 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สภาพโดยรวมการบริหารงานวิชาการที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรายด้านและรวมทุกด้าน โดยปฏิบัติอยู่ในระดับสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุดคือ ด้านงานนิเทศการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร ในปัจจุบันได้รับการศึกษาที่ดีและสูงขึ้นมากกว่าแต่ก่อน และได้รับการพัฒนาศักยภาพในด้านการบริหารด้านต่าง ๆ ตลอดเวลา เนื่องจากรัฐเห็นความสำคัญและมีนโยบายในด้านการพัฒนาการศึกษาโดยการให้การศึกษอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นทั้งงานด้านวิชาการ เป็นเป้าหมายหลัก นอกจากนี้ทุกภาคส่วนก็เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น อีกส่วนหนึ่งด้วย ซึ่งถือเป็นปัจจัยหลักที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้บริหารต้องดำเนินการปรับปรุงพัฒนาการทำงาน และยกระดับบทบาทการปฏิบัติงานของตนให้สูงขึ้น เพื่อความพึงพอใจของทุก ๆ ฝ่าย ดังนั้น ผู้บริหารและครูจึงมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ผู้บริหาร โรงเรียนได้แสดงบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทตามความคาดหวังเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

เมื่อพิจารณารายด้านเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ในทัศนะของผู้บริหารและครูพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิล เกียรติยศ (2536 : 123) ซึ่งพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหาร โรงเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ในระดับมากที่สุด และระดับมาก และคาดหวังให้ผู้บริหาร โรงเรียนปฏิบัติกิจกรรมในด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาในระดับมากที่สุดและระดับมาก และงานวิจัยของ สราวุธ นาคค้อย (2539 : 96) ที่พบว่างานวัดผลประเมินผลทั้ง โดยภาพรวมและรายเรื่อง ทุกเรื่องมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจมีสาเหตุจากการที่ผู้บริหารและครูมุ่งให้ความสำคัญงานวิชาการด้านอื่น ๆ มากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้และอื่นๆ เพราะอยู่ในช่วงของการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยกำหนดให้สถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการพัฒนาเพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียน ซึ่งกำลังมีปัญหาและสร้างความสับสนแก่ผู้บริหารและครูเป็นอย่างมากในขณะนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหาร โรงเรียนต้องดำเนินการศึกษาและปฏิบัติตามอย่างมากเป็นพิเศษ กรมวิชาการ (2534 : 18) ได้เสนอไว้ว่า ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีบทบาทในการให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจเกี่ยวกับ

การวัดผลและประเมินผล เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนของครู พร้อมทั้งจะต้องทำการประเมินผลการสอนของครูด้วยและสอดคล้องกับ กิติมา ปรีดีคิลก (2532 : 73) ที่กล่าวว่าไว้ว่าผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องรับผิดชอบเรื่องการวัดผลและประเมินผลซึ่งเป็นเครื่องมือของผู้บริหารโรงเรียนในการที่จะติดตามดูว่าสิ่งที่ได้มอบหมายไปนั้น ได้มีการปฏิบัติกันอย่างมีคุณค่ามากน้อยเท่าไร ส่วนด้านห้องสมุดซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกันนั้น มีความไม่สอดคล้องกับการค้นพบของ ถวิล เกียรติยศ (2536 : 124) ซึ่งจากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านห้องสมุดโรงเรียนในระดับมาก และคาดหวังให้มีการปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ในระดับมากที่สุด และเป็นระดับบทบาทที่ไม่มีความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 ก : 29) ที่ให้ผู้บริหารโรงเรียนจัดโครงการห้องสมุดของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรปรับเปลี่ยนบทบาท และเพิ่มความเอาใจใส่งานด้านห้องสมุดให้มากยิ่งขึ้น เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ ภายในโรงเรียนที่มีความสำคัญที่สุดในการใช้เพื่อการศึกษา ค้นคว้าของนักเรียน ครูและประชาชนโดยทั่วไป

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทเกี่ยวกับบริหารงานวิชาการที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารและครู โดยภาพรวมทุกด้านและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิล เกียรติยศ (2536 : 128) ที่พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Carlson อ้างถึงใน ถวิล เกียรติยศ (2536 : 128) ที่ได้วิจัยเรื่องบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐมอนทานา สหรัฐอเมริกา พบว่า ครูต้องการให้ครูใหญ่ทำงานด้านวิชาการมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับงานอื่นที่ทำอยู่

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทการเกี่ยวกับบริหารงานวิชาการตามความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนระหว่างผู้บริหารและครู โดยภาพรวมทุกด้าน และรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิล เกียรติยศ (2536 : 128) ที่พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทด้านความคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในทุกกิจกรรมของทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ทั้งผู้บริหารและครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมทุกด้าน และรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการค้นพบของ สถิต วงศ์ลา (2542 : 130)

ที่พบว่าผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดเลย ที่มีขนาดต่างกันตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูวิชาการ โดยรวมทุกด้านและเป็นรายด้านมีระดับปัญหาไม่แตกต่างกันซึ่งอาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนในปัจจุบันเป็นนิติบุคคล ผู้บริหารและครูในโรงเรียนทุก ๆ ขนาด มีความตระหนัก ในหน้าที่และมีความรับผิดชอบมากขึ้น ดังนั้นระดับของบทบาทที่ปฏิบัติจริง จึงมีความสอดคล้อง และไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทตามความคาดหวังในการบริหาร งานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนทั้งผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาด โรงเรียนโดยภาพรวม ทุกด้าน และรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการค้นพบของ สถิตี วงศ์ลา (2542 : 137) ที่กล่าวว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมทุกด้านและเป็นรายด้านตามตัวแปรขนาด โรงเรียน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างกันมีการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความคาดหวังของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนใน โรงเรียนทุก ๆ ขนาดในปัจจุบัน ต่างมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบมากขึ้น เพราะสภาพสังคม และวัฒนธรรมที่ เปลี่ยนแปลงไปจึงเป็นผลให้บทบาทตามความคาดหวังมีความสอดคล้องและ ไม่แตกต่างกัน

6. ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของทั้งผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทการบริหาร งานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวัง โดยภาพรวมทุกด้าน และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ สถิตี วงศ์ลา (2536 : บทที่ ๕) ที่พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงและความ คาดหวังของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนคาดหวังให้มีการปฏิบัติสูงกว่าที่ปฏิบัติจริง ทั้งนี้อาจเป็น เพราะที่ผู้บริหาร โรงเรียนมีความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพในด้านการบริหารจัดการ เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากได้ผ่านการฝึกอบรมและพัฒนาเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ตาม โครงการ พัฒนาประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียน และผู้บริหาร โรงเรียนรุ่นใหม่ได้ผ่านการสอบคัดเลือก และผ่านการอบรมข้ามจากสถาบันพัฒนาผู้บริหาร จึงทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนมีความรู้ความสามารถ ในด้านการบริหารจัดการเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความตระหนักและมีความรับผิดชอบต่อบทบาท หน้าที่อย่างเต็มเปี่ยม บทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังจึงมีความสอดคล้อง และไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาศักยภาพที่สูงขึ้นตลอดเวลา ทั้งในด้านความรู้ และประสบการณ์ ที่เป็นประโยชน์ในด้านการบริหารและการจัดการทุกด้าน โดยเฉพาะด้านวิชาการ ตลอดจนต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และทันโลกทันเหตุการณ์เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกยุคปัจจุบัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือต้องเป็นผู้ที่รอบรู้และตระหนักในภาระหน้าที่และบทบาทความรับผิดชอบงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติที่สูงเทียบเท่าความคาดหวังของสังคมโดยรวม
2. ครูในฐานะผู้รับผิดชอบงานด้านวิชาการ โดยตรงต้องงานการสอนซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกจัดการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกตลอดเวลา ทั้งยังต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม เข้าใจและตระหนักในภาระหน้าที่และบทบาทที่ทุกฝ่ายคาดหวัง อย่างดียิ่งขึ้น
3. ผู้บริหารควรนำผลงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารมีการพัฒนาศักยภาพด้านงานวิชาการ เพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สูงยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงและบทบาทหน้าที่ด้านความคาดหวังของครู เพื่อให้ทราบถึงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบงานในหน้าที่โดยตรงและมีการนำไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งรับผิดชอบด้านการจัดการศึกษากลุ่มอื่นๆ ด้วยเช่น ผู้ปกครองนักเรียน ควรจะมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบไม่น้อยเพียงใด เป็นต้น